

ARANYOSVIDÉK.

Torda-Aranyosmegye közigazgatási, közmivelődési, társadalmi heti lapja és a Torda-aranyosmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 6 frt
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr
Megjelenik minden vasárnap.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPFÜLAJDONOS:

K. WERESS SÁNDOR.

Szerkesztői szállás és kiadóhivatal, Hiduteza 32.

H I R D E T É S I D I J:

Araszabály szerint.

Kéziratok nem adatnak vissza.

A nyár.

Valahára megérkezett a verőfényes nyári meleg. A sok esős idő, mely eddig egymást váltotta fel, megzavarta úgy a gazdát nyári dolgaiban, mint az üdülni vágyót, ki a fürdőkben egészségét, vagy szórakozását kereste.

Itt a fürdés ideje és azt nem használhatjuk fel elég szorgalmasan, mert el van ismerve általánosan, hogy csak ép testben lakhatik az ép lélek.

Azok, kiket jobb sorsuk abba a szerencsés állapotba helyezett, hogy mehetnek fürdőkre, s más üdülő helyekre, könnyen tehetik hogy a munkától és legtöbb esetben a tulságos sok jó élvezése miatt megtámadott idegrendszerüket többé-kevésbé hirneves fürdőkben hozzátják rendbe; de hát mit tegyen a magunkféle középosztálybeli ember, a kit helyzete a nyár folytán is dolgozó asztalához lánczol, ha mindennapi kötelessége teljesítésére továbbra is edzeni kívánja egészségét?

Mert, hogy dolgainkat jókedvvel és tökéletesen végezhesük, kell birnunk jól munkálkodó szervezettel. Ezt pedig csak a szabad levegőni mozgás által szerezhethetjük meg, és tarthatjuk fenn. Az a szabad, üde levegő, melyet a szabad természetben élvezhetünk, több kedvet ad a munkához, mint bármely izgató folyadék. Jó karba helyezett ligetünk árnyékos fái alatt ezt bőven feltaláljuk.

Igaz ugyan, némileg a vád, hogy városunk intelligentiája nem használja úgy fel a ligetet, mint felhasználnák

más városokban, s különösen annak itt született része marad távol tőle, de hát mentse ki ezt azon körülmény, hogy mindeniknek van oda haza kertje, szőlője, s ott is feltalálják a jó levegőt. Azon további ellenvetésre pedig, hogy jó levegő a jó társaságban élvezve inkább gyógyítja az idegzetet, szabadjon más alkalommal észrevételt tennünk.

Megyénk, illetőleg városunk az ország legegészségesebb részén van, s benne születve a fővárosiak által irigyelt üde levegőben, tény az, hogy fogalmunk sincs, sem azon rekkenő melegekről, melyek az ország déli részét aszalják, sem azon zimankós vad hidegekről, melyek a havasi tájakat sanyargatják.

Szóval a mérsékelt égalt egyik legszerencsésebb pontján lakunk. És dacára ennek, egészségi viszonyaink még sem állanak azon fokon, hol állaniok kellene: ez ennek legfőbb okozója az, hogy nem használjuk ki a kínálkozó természetadta előnyöket.

A mostani emberöltő oly eszmék közt nevedett fel, midőn divat volt a test mivélését elhanyagolni, s a fiatal embernek semmit sem ajánlottak inkább, mint az éjféli virasztást, szakadatlan tanulást és a test megvetését, míg a lélek természetellenes tevékenységre böszítettett. Az érdekes halványság, beessett mell, világfájdalmat mutató tekintet jellemezték a kitünő osztályzatot nyert ifjakat. De ha így rabszolgájává lett a test a léleknek, ezt a rabszolgá-

ságot, haladást parancsoló korszakunkban a test erős kezekkel kezdi leperzenni. Kezdjük felfedezni, hogy bár az iskolai díjakat a halovány, beteg tanulók nyelik el, az élet díjainak nagyobb részét a szívós, kemény idegű emberek viszik el és hogy minden pályán egyebek egyenlők lévén, az vivja ki a legtöbb sikert, kinek álma legmélyebb volt, s ki ebédjét a legjobb étvágygyal költö el. Kevés hívője van most már Pascal azon tanácsának, hogy „a kereszténységnek sinylődés a természetes állapota.“ Nem gondolhatjuk, hogy az Alkotónak az lett volna a szándéka, mert különben a betegség volna a szabály és az egészség a kivétel. Ezt egy híres angol író mondja, de talál a mi viszonyainkra is.

Ma már nálunk is kötelező szabály az iskolákban a testgyakorlatok mivélése.

A következő nemzedék bizonyára erőteljesebb lesz, úgy a mint voltak ősapáink, kik ifjuságukban nem ölték idejüket a regényekkel, hanem az ifjuság szabad idejét a szabad természetben töltötték el. És nekünk, a kik az iskola padjain nem ritkán naponta nyolcz leczke órán át ültünk, nem lehet más menekvésünk a czélszerűtlen szabályok utóhatásától, mint az, hogy utólagosan pótoljuk az elmulasztott testedzést, mert mit használ egy kézművesnek a legfinomabb élel, legkitünőbbben készült szerzősége, ha nincs hozzá erős karja és gyakorlott keze? Mi haszna, ha elméd terjedelmes tudományok tárháza, ha nincs

AZ „ARANYOSVIDÉK“ TÁRCZÁJA.

Ne bántsatok...

Ne bántsatok, hogyha olykor
Egy kis borra elmegyek,
És — ha kissé felhevültem —
Összeszólok veletek.

Van-e olyan házi béke,
Melynek tiszta kék egén
Olykor-olykor végig nem fut
Egy-egy fájó érzemény?

S van-e olyan jó barátság,
Mondjátok meg énnekem,
Melyet soha meg nem sértett
Egy elejtett szócska sem?

S boldogság szerelmesek közt
Létezett-e valaha,
Melyet egy kis félreértés
Nem zavart meg még soha?

Ne bántsatok hát, ha olykor
Egy kis borra elmegyek,
És ha kissé felhevültem
Összeszólok veletek...

Orel Géza.

A jó barátó.

(Rajz.)

„Mártha, jer fiam, igazítsd meg fejem alatt a vánkost“, — szól az ágyban, hovánkosok között nyugvó beteg. — „Megyek tekintetes asszony, csak elébb a kandallóba vetek pár darab fát: a levegő idebenn hűvösebb, mint oda kint, nehogy megártson a tekintetes asszonynak.“ „Oh! te hű lélek, csak te szeretsz, csak te nem untad meg még hosszas betegségemet; de ne is hagyj el: hisz látod, hogy kívülled senkim sincs. Egyetlen gyermekemtől megfosztott az ég és férjem . . . ő már meguntta hosszas betegségemet, szíve máshoz vonzódik: de csoda-e? hisz ő is férfi; én vagyok az oka, miért vagyok mindig beteg.“

A tűz vidám pattogások közt lángra kap; a lány oda hagyja a kandallót; az ágyhoz lépdél s az úrnó vánkosit kezdi elrendezni a fej alatt.

„Köszönöm Mártha. Ül le ide mellém; de elébb húzd félre az ágyammal szemben levő ablakról a függönyt. Úgy, úgy, hadd lássam a kedves napsugarat. Már jól előre haladt a tavasz úgy-e? Fakad a rügy, a fákon dalol sok, sok kis madár. Nyisd föl az ablakot, hogy hallgassam édes dalukat.“

„Teremtő szent Isten; de már hogy

nyitnám — szól ijedt hangon a leány — a szókatlan levegő megártana, s már feledi istálom, hogy fél órával ezelőtt milyen rosszul volt.“ „Az éltető tavaszi levegő nem fog megártani, aztán az én életemnek már így is, úgy is vége... Ah! pedig fájó szívemre még milyen üdítőleg hat a madár dal s milyen édes még a virág illat. . . Hatalmas Isten! oh! adj, adj nekem még életet, s engedd újra birni férjem szívét; vedd el mindenemet, csak őt s életem hagy meg nekem. A megtört szemek sugarának hajnali fénye újra visszatér; a halott-halvány arc s a fehér ajak lázas pirban ég, újra erőt életet érez elalélt tagjaiban; kezét imára kulcsolja, égő ajkai lázas gyorsasággal rebegik: „Istenem én élni! élni! akarok. . . .“ Az ajtón halkán kopognak. „Ki az!? — kiált a beteg lázasan. + Megint egy látogató jó? hogy szívem égő sebében az ismert tört újra megforgassa. . . . Az ajtó fölnyilik s egy alattomos arcú öreg paraszt asszony lép be; köszön s az ágyhoz lépdél.“ „Hogy van tekintetes asszony lelkem? a boldogságos szűz legyen kegyes lelkivel, látom, a végét járja, oh! galambom, galambom, hogy adjon az Isten ő felsége a tekintetes asszonynak a szent hazában boldogabb életet, mert itt sokat szenvedett.“ A beteg nyugtalanul hánykodni kezd, hogyne, hisz tudja

elég erőd, hogy kulcsát zárjában megfordítsd? mondja Mathews az amerikai író.

Városunk oly természetadta kincseket bir sósfürdőinkben és a híres Tordahasadékban, melyeket messze föld lakói felkeresnek és csodálnak. És mi még se fordítjuk kellőleg hasznukra, mintha bizony nem volna rájuk szükségünk. Kísértse meg a ki kételkednék, mily jó étvágyat csinál a sósfürdőbeni megfürdés utáni gyaloglás és a Tordahasadékban tett kirándulás mennyire képes felűdíteni a munka és életkedvet . . .

K. Weress Sándor.

Ipartanfolyam megnyitása Tordán.

A torda-aranyosmegyei tanítók részére a háziipar különböző ágainak elsajátítása végett rendezett ipartanfolyam a hó 10-én nyílt meg a tordai állami polgári fiúiskola helyiségében, mely alkalommal Simó Béla kir. tanfelügyelő a háziipar elterjedésének fontosságát kiemelve, biztató, lelkesítő beszédet intézett a megjelent tanítókhoz, Valóban nemcsak anyagi, hanem jelentékeny erkölcsi haszonnal is fog hatni a községre nézve ezen ipartanfolyam megtartása, ha tekintjük, hogy a cél az, miszerint az ezen tanfolyamon résztvevő tanítók által az iskolából mintegy kiszivárognon a köznép körébe a háziipar elsajátítása és megkedvelése: mi által különösen a hosszú, téli estéken a család aprója, nagyja a háziipari munkánál elfoglalja magát, e nemű házi szükségleteit elkészíti, sőt elárúsítás céljából is munkálkodik; de a mi fő: különösen a serdülő fiatalok a hosszú esték unalmának elűzését nem az utcai, kétes erkölcsű barátságokban és korcsmai tivornyázásban, hanem a család körében töltendő hasznos foglalkozásban fogja felkeresni és feltalálni.

Tudjuk, hogy a köznép igen sokszor a reá nézve még a leghasznosabb intézkedéseket sem veszi szívesen az újítások iránt egyáltalán idegenkedő eszejárásánál fogva, éppen azért a háziipar elterjesztését legsikeresebben lehet eszközölni szépszerivel, körültekintő figyelemmel a népi iskolákból kiindítva, s e téren a néptanítókra ha nem is legnehezebb, de a legrövidebb feladat; fődolog csak az, hogy a helyi viszonyoknak leginkább megfelelő háziipart a tanító saját iskolájában a nagyobb növendékekkel kedveltesse meg, sajátíttassa el, ezek után odahaza is dolgoztatva, úgy a munkakedvet, valamint a gyakorlati fogásokat a család többi tagjai is átveszik. Szóval a néptanító hivatása a háziipart mintegy becsémpészni az iskolából

mit kell még tovább hallania. A hú Mártha megvetően, haragosan nézi a lelketlen vén asszonyt, de az csak tovább folytatja.

Tudom galambom, én tudom, én mindent látok, hallok, de hogyne is, hisz az én szomszédóm a tüzes szemü özvegy, a tekintetes asszony jó barátja . . . a tekintetes úr most is ott van, a lugasban ülnek, hallgatóztam; Isten úgy segélyen, higgye meg tekintetes asszony tiszta igazán beszélek, még a csók csattanását is hallottam, a beszélgetésből keveset, csak annyit, oh bár meghalna már." A beteg arcza fakószínűvé lesz, tagjai először remegni kezdenek, azután görcsösen rángatóznak . . . Mártha gyűlöletteljes pillantást vet az álnok asszonyra, s durván löki félre az ágytól; az köszönés nélkül távozik, s vissza nézni sem mer. Az ajtóban találkozik a jó barátjával. „Jókor, éppen jókor, — szól fertelmesen vigyorgva. A többiek mit se tettek . . . én, én mondtam meg neki jól, megkapta a passust a jobb világba, mihaszna penész-virág; de szép rózsza száll, holnap itt vásár lesz; Zsuzsikának köntös, nekem meg egy kék keszkenő kell, úgy hinném, hogy megérdemelnék még két rossz bankót." A jó barátja körül néz, nem látja-e valaki; aztán átadja a kiérdemelt jutalmat; az asszony önvád nélkül elégtelen

a családba, majd aztán a köznép, ha annak gyakorlati hasznáról maga is meggyőződik, önként is kedvvel fog foglalkozni vele. A tanfolyamban résztvevő tanítók mindezeknek teljes tudatával is bírnak és érzik, hogy a tanfolyamhoz fűzött remények megvalósítása az ő feladatuk lesz, mert valamennyien nemcsak komoly elhatározással fogtak a munkához, hanem ritka kitartással és szorgalommal folytatják is azt. Ugyanis a munkakörök d. e. 8-tól 11-ig és d. u. 3-tól 6-ig vannak hivatalosan megállapítva mégis a tanfolyamon résztvevők reggeli 5 és 6 óra között már a munkateremben vannak és déli 12 óráig pihenés nélkül foglalkoznak, délután szintén már 1 és 2 óra között kiki munkához ül és megint megszakítás nélkül 6—7 óráig dolgozik. Már ebből is látszik, hogy mily lelkiismeretes odaállással igyekeznek mindenik az aránylag nagyon rövid ideig (3 hétig) tartó tanfolyamolyamot lehetőleg felhasználni és értékesíteni. Hogy a munkateremben is mily nemes versennyel és finom izéssel foly a munka, bárki meggyőződhetik a sok néhány nap alatt elkészített iparimunkák menynységéből és minőségéből.

(Vége következik.)

A színházban és színház körül.

A ligetben felépült nyári házat azonnal használatba vette városi közönségünk s nem kis dicsőre válik magának a háznak is, hogy mindjárt a múzsa szentelte fel. Városunkban néhány nap óta Zoltán Gyula derék színtársulata időzik. Zoltán ur úgy látszik, nem csupa frázist használt, mikor azt mondotta felhívásában, hogy „a vidéki színészet megrongált becsületének méltóságán ejtett csorbákat kiköszörölgetni igyekeznek!!! Komoly, törekvő emberei vannak, szellemi tekintetben, s a mi színtén nem kicsinyelendő a megjegyzése, a deszkákon jó színpadi alakok forognak. Válogatott és nem könnyű darabokkal lépnek a közönség elé. Csiky G. „Nagymamáját“ adták először a múlt pénteken, telt ház előtt, melyről már volt ugyan szó, a kiemelendők közül is kiemeljük Molnár Gizellát és Tóvölgyi Margit fiatal kisasszonyt, e minden tekintetben kifogástalan, megnyerő színpadi alakot, kiknek hálálatos szerepül jutott a költő leghatásosabb jelenetét eljátszani s a méltó sikerhez hozzájárulni. Szombaton adták Gabányinak talpraesett vigjátékát az „Apósok“-at. Részt vettek benne Demény Albert, Kompolthy Gy. Zoltán, Sárközy Alajos, Tóvölgyi Margit, Szűcs Margit, Kispálffy János komikus, s a kiváló tehetségű Rajz Ödön.

Kedden adták elő Sofoklesnek az idegen légkörben s a régi világban született világhírű tragédiáját: „Elektrát“ Csiky G. fordításában, melylyel az utólrhetlen Jászai Mari is ugyszólva csak a napokban ismertetett meg bennünket. Nagy publikum volt jelen,

távozik; pénzt szerzett; hogy, hogyan, azzal mit törődjék a lelkiismeret; a 19-dik század uralkodó szelleme a pénz. „Pénzt, pénzt, s az ember eladja Istenét . . .“ A jó barátja belép, a beteg irtóztatóan szenved, oda megy az ágyhoz, föléje hajlik; Mártha gyűlöletteljesen nézi, köszöntésére még csak a fejét sem biczeni, a mi a jó barátját rettentően sérti. Reá kiált. „Úgy-e megint fölnyitotta az ablakot, meghitötte urnójét, olyan kényes lett az orra, már tán meg unta az orvosság szagát, — mond haragosan az aggodó jó barátja. „Az ablakot úrnöm kívánságára nyitottam ki, ezelőtt egy félórával még jobban érezte magát, csak a hogy a küldöncz-látogató ide jött, lett megint rosszul, nem tudná-e a tekintetes asszony ki küldöncze volt?“ „Mit tudom én — szól dölyfösen a jóbarátja — a maga ostoba esze hova nem kószál; de vigyázzon, mert úrnöje ma-holnap . . .“ „Én semmire se vigyázok, ma itt még csak egy úrnöt ismerem s ha az nem lesz, másutt keresek — mond nyugodtan a lány, aztán a többi sértő szavakra nem felel.

A beteg görcsös rángása megszűnt, eszmélni kezd, bádgyadt szeméit fölnyitja s megdöbbenve néz jó barátjára, de csakhamar nyugodt lesz, a jó barátja Marthát félre tolja s oda ül az ágy melletti székre; „Nina, te vagy

magában az a bátorság is érdem egy vidéki társulatnak, ha ilyen klasszikus darabokat merészel előadni. Históriaja röviden az, hogy Kly tamnestra (Molnár G.) megöli az urát, a királyt s mással éli a világát, a fiú Orestes (Rajz Ödön) eltávozik e szomorú helyről, hogy vissza se jöjjön; a nagyobbik leány Elektra (Tóvölgyiné Dobai Erzsi) nem tehet így, otthon kell végig sírni földig feketében a mély gyászt. Bántja egyfelől apja halála, másfelől anyjának keűös czudarsága, anyját kérdőre vonja, s azért újabb megvetés vár reá; egyetlen gyász rokona Orestes testvér, ez is távol bosszút forral, férfi nélkül ezt is erőtelen kivinni; az undorban tovább foly a vidám élet bánatos lelkének vérg sértésével, s egyszer jön a hírnök (Sárközy Alajos) hogy Orestes a versenytéren maradt halva, s leirhatatlan a fájdalma, mely hirt a királyné örömmel vesz, hogy ő bosszúlatlan fog maradni. Most haza jön Orestes titkon, mint második hírnök áll Elektra elé s átadja neki a hamv vedret, melyben a holtan hitt Orestes pora van. Elektra öjüngő keservvel szorongatja a hamvedret s siratja a drága porokat. Ezt már Orestes sem bírja tovább elviselni, megmondja az igazat, s a velőt és csontot megható jelenetben összeölelkeznek. Szem könnyezetlen nem marad. S Dobai Erzsi, a nélkül, hogy hatás vadászatot rendezett volna, czélt ért. Tekintve, hogy nem Jászai Mari állt előttünk, semmi kívánni valót nem hagyott hátra. A többieknek kisebb szerepük volt, s nem volt a kellő praecisitással bekönyvnelkülözve, a mire nagy szükség van ilyen daraboknál. Megvárja továbbá a művészet azt is, hogy a tulajdonneveket, valamint az irás megkülönbözteti egy nagy betűvel, úgy különböztessük meg beszédben is a többi közönségesebb fogalmaktól — a hanghordozás csak bizonyos játékaival. A görög Mükéné, vagy Mikéné, a latin Muczené vagy Miczené, mindegy; de nem mindegy: mi kéne?

Csütörtökön „Fehő Klárit“ játszották, Rajz Ödön, Sárközy Alajosné, T. Dobai Erzsi: K. Bánházy Teréz, Sárközy Alajos. Nehéz drámai részleteket oldottak meg jó kedvvel. Utóbbi kettőnek bővön jutott taps és éljen jeles énekükért. A darab sikeréhez járultak még Zoltán, Demény Albert, Bácskay Gy., Kispálffy Istvánné Koronkai Róza, Tóvölgyi stb.

A színházban elegendő fényességet található, akár az anyagi, akár a szellemi petroleumot veszük, künn azonban a színház körül pokoli sötétség van, hogy csak úgy botorkálva vergődhetik ki a közönség a fényes megyeházig. Legalább egy lámpát — a sok közül meg lehetne gyújtani, — legalább öt perczig. Nincs eset rá, hogy $\frac{3}{10}$ és $\frac{2}{3}$ tized krajczárnyi petroleumnál több menne kárba; s ha menne is!

y.

H I R E K.

Tisztelettel felkérjük azon előfizetőinket, kik előfizetéseikkel hátrálékban vannak azok beküldésére. Teljes számú példányokkal még mindig szolgálhatunk.

Az „ARANYOSVIDÉK“
kladohivatala.

itt — kérdi alélt hangon a beteg. „Én vagyok drága betegem“ „Jó hogy itt vagy, nekem csak perceim vannak még, s mielőtt meghalnék valamire akarlak kérni. Ha meghalok kérd meg férjemet, hogy szállítson haza szülőföldemre, én már többször kértem, de ha te kéred bizonyosan meg teszi s én neked megbocsátok . . . A jó barátja egy perczre meg indul, felelni akar de a beteg tovább beszél. „Legyek legalább kötelező halálomban boldog; hadd porlódjon szívem azokkal, a kik igazán szerettek; ott abban a temetőben, a vad-virágos hegytetőn, melynek aljából a kanyargó folyó zúgása felhallszik, s nyári holdas éjjeiken összevegyül partjain a berki csalitban zengő csalogány dalával . . . oh! de édes lesz ott pihenésem . . . Arcza egy perczre kigyúl, fejét fölemeli, s megragadja barátja kezét. „Igerd meg.“ „Esküszöm, hogy kívánságod szent előttem.“ „Köszönöm, oh! Nina! Nina . . .“ A arcz újra halott halvány lett, s a fej vissza hanyatlik a vankosok közé. . . . A nap letűnt; a bércek ormaira ködös homály borúlt; a vidéken az alkony néma csendje ül; de im az est harangja meg kondúl, s mint szent melódia zeng visszhangozva a bércek közt . . . Éppen jókor . . . Az ablak már betéve, a tűz még nem hamvadt el, világa össze olvad a szürkület kétes ho-

— **Athelyezés.** Ben cze István áll. elemi iskolai igazgató, Mező-Bodonból, a nagyméltóságú m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterium által Vajda-Hunyadra át helyeztetett. Midőn a családja érdekében is előnyös áthelyezésnek mi is örvendünk, egyuttal sajnálatunkat fejezzük ki a felett, hogy e jelesen képzett tanerő megyéinkből távozik.

— **Nincs reá paragrafus.** Érdekes családi kísérletről értesítik lapunkat Gyéresről, a mely büntetlenül maradt; mert nincs reá paragrafus és a büntető-törvénykönyv 1. §. szerint: „Büntett, vagy vétség miatt senki sem büntethető más büntetéssel, mint a melyet arra, elkövetése előtt, a törvény megállapított.“ Bertsei Árpád, n.-váradai illetőségű szijgyártó, ki feladása szerint, Nagy-Váradon atyja Bertsei Györgynél, a kereskedelmi és ipartestület elnökénél állandó lakással bir, utközben munkát nem kapván, Gyéresen lakó, de jelenleg hazulról távollevő gr. Teleki László nevében, Scheffer férfinak Kolozsvárra, közép-utczába czimezve következő tartalmu táviratot fogalmazott: „Szabását küldje át hozzá, a szóban forgott rokkot megnézni és egyuttal a 15 fnt feennlévő tartozásom nőm: a grófné kifizeti. Gróf Teleki László s. k.“ (A sajátkezű aláírását bizonyítani akaró s. k. betűk a név mellé voltak írva!) és ezen el nem küldött, de távirati lapra általa leirt táviratot, gróf Teleki László gyéresi kastélyában, az inas által a grófnének családi szándékkal be is mutatta, a grófnak általa mintául előkért vadászöltözétét, magát a kiküldött szabásznak adva ki, meg is tekintette, de a grófné által a vasuti állomásnál a távirat hamisítása időközben felfedeztetvén és az álszabásuram a tordai kir. törvényszékhez be kisértetvén, a csalást végre nem hajthatta. A tordai kir. törvényszéknél a bűnvizsgálat — még a bekisértetés napján gyorsan lejárattott, de a kir. ügyészség indítványára, gyanúsítottat még az napon szabadlábra tették és a további bűnvádi eljárást megszüntették, mert a bűncselekvény a család vétségének kísérletét képezi, az pedig a büntető-törvénykönyv szerint nem büntethető. Sérti a laikus közönség jogérzetét, hogy egy ilyenmü raffinorozott családi kísérlet teljesen büntetlenül maradjon, mikor a kutyaharapásért a kutya gazdáját fogház- és pénzbüntetéssel büntetik; bármily esekély értékű a

mályával, a haldokló elé szó ködképeket gye, szebb, egy jobb világból Még egyszer fölemeli a fejét, mélyen fölsóhajt s halkan rebegi; „oh! Nina, Nina,“ s élettelenül vissza hanyatlik a vankosok közé Az ajtó fölnyilik, belép a férj; a jó barát nő nem szól csak az ágyra mutat „Végre“ — szól a férj s keblire öleli a jó barát nőt. De a feleség még nem halott, az okozott neszre felébred, felpillant, arcán az undor és fájdalom változnak, félig megüvegesedett szemeiből könny pereg alá, s elkékült ajkai megszólalnak: „várjatok még, várjatok még. . . .“ Mártha oda rohan, kiméltlenül löki félre a boldog párt, ők aztán elmenekülnek.

Éjfél elmúlt. A hű Mártha még ott ül az ágy mellett, keze össze kulcsolva, halkan imádkozik. A félig halott szemei levannak csukódva, végtagjai már jéghidegek; de az arc koronként még meg-meg rándul Oh! de borzasztó is lehet az, mikor a halál karjai közt is még ver a szív s mégis szeret A lámpa végsőt lobban, aztán szeresegeve kialszik, az óra ötöt ütött, oda kint meg kondul a hajnali harangszó éppen jókor újra A kelő nap hibor sугara, reá esik a kiszendvedett halovány arczára arra már halál nyugalma szállott és pihen N-n.

talált dolog elsajátítása, sőt az engedély nélküli koldulás is szabadságvesztéssel büntetetik; hát akkor engedély nélkül, a családi kísérleteket mindaddig szabad folytatni, a míg valakit tényleg meg nem csal, vagy talán erre — a törvény hiányossága — engedélyt is ad?

— **Jókai Mór** koszorus regényírónk, mint biztos forrásból tudjuk le jön a torozkói unitárius zsinatra, mely nagyon népesnek ígérhezik. A vidékről is sokan készülnek.

— **Eljegyzés.** Gajzágó Róbert közszeretben álló helybeli gyógyszerész a napokban jegyezte el Mosonyban Dániel Eerencez házával özv. Tutsék Istvánné kedves és szép leányát Ellát. Aldást és boldogságot frigyükre.

A nagy-enyedi iparos Dalkör 18. j. augusztus hó 23-án, vasárnap Tordán, a ligeti új fedett táncsteremben Borsay Samu Bethlen főisk. zenetanár vezetése alatt színielőadással és tánczszal egybekötött jótékonyezélu zártkörű dalestélyt rendez. A tiszta jövedelem fele részben a tordai „iparos ifjuság örk. és betegsegélyző-egyletének,“ fele részben a nagy-enyedi iparos dalkör pénztára javára fordittatik. A helyi jegy ára: személyenként 60 kr. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Jegyek előre válthatók: Nagy és Flachbart, Holitska Dezső és Krausz Gábor urak kereskedésében. Kezdeté pont fél 8 órakor. Műsor. I. szakasz: 1. Szózat. Egressytől. Éneklí a tordai iparos ifjuság dalköre. 2. Verbunkosok indulója. Michalektől. Zenekar kíséret mellett éneklí a nagy-enyedi iparos dalkör vegyes és férfi kara. 3. Népdal-egyveleg, Beleznaytól. Éneklí a nagy-enyedi iparos dalkör vegyeskara. 4. Szóvalat. Szabó Jenő ev. ref. lelkes úr által. 5. Keserű berdal. Bánkban operából, E-keltől. Zenekíséret mellett éneklí a nagy-enyedi iparos dalkör férfi kara. 6. Dal, virág és szerelem. Keringő. Borsay Samutól. Zenekíséret mellett éneklí a nagy-enyedi iparos dalkör vegyeskara. II. Szakasz. Virágfakadás. Vig. I felvonás. Irtá: Muray Karoly. Személyek: Kovács Péter Ifj. Puskás József. Márta, neje Gerger Zelma. Nelli, unokahuga Tóth Klára. Ödön, unokaöccse Gerger Málvin. Laczi, Nagy Gyula. Kati, Egressi Ida. Történik egy vidéki városban. Idő: jelenkor.

— **Adófelszólamlási bizottsági ülés** volt folyó hó 13-án. Elnökül Ugron Miklós jelen voltak: Szentpáli Ignác és K. Weress Sándor bizottsági tagok. Ez alkalommal a Balla Márton, Rosenfeld József, Simon Ábrahám, Polez Albert, Bóné József, Csorba Ferencz, Mulya Sándor s társai. Hirsch Izrael, Weber Miksáné, ifj. Varga Dániel, s a tordai takarékpénztár ügyei intéztettek el.

— **Az ideai nagy hadgyakorlatok** az ország különböző vidékein, részben már folyamatban vannak, részben a jövő hóban tartatnak meg. Városunkba folyó hó 28-án érkezik a 6. ik gyalogdandár, s ezzel egy tábornok, 5 tőzstiszt, 45 főtiszt, ugyanakkor a 26. ezred; 29-én érkezik a 64-ik ezred 5 tőzstiszt 45 főtiszt, s egy tüzérszázad. Összesen 5000 ember lesz e két nap városunkban, innen Kolozsváron át Décsnek mennek, s részt vesznek az ott végbe menő hadgyakorlaton hol ő felsége a Király is jelen lesz.

— **A tordai kereskedők és tordai kereskedő-ifjak.** ez évi június 29-én megtartott nyári táncz vigalmán felülfizetni szivesek voltak dr. Pap Samu országgyűlési képviselő 10 fnt. Daniel József 9 fnt 20 kr. Gombos László 7 fnt 40 kr. Tomicska Imre 5 fnt. Krausz és Lackenbacher 3 fnt. Brúder Solinka, Szabó József, Erős Gusztáv, Rosenthal Mór, Milics János, Kovrig János, Kann Lipót és fia, Kamtz Ignác, Schmitzer és Karfunkel 2 - 2 fnt. Lustig és Bock 1 fnt 60. Balogh János, Némethy József 1 fnt 40, kr. Dániel Józsefné, Mendol Simon, Nyárádi hadnagy 1 fnt 20. Fekete Lajos, Nagy Albert, Auer Béla, Stengenberger József, Strasuy testvérek, M. D., Róth és N. N. 1 fnt. Sipos Béla, Daniel Károly és N. N. 60 kr. Polonyi Sándor, Takács Gy.

50 kr. Horváthy József, Dávid Jakab, Fodor Domokos, Lengyel Kristóf, Kimpel Antal, dr. Bogláni Lajos, Miron Kajetán, Holitska Dezső Flachbart Károly, Harmath József, Péter János 40—40 kr. Csongvai Domokos, Damokos Andor, Nagy Gyula, N. N., N. N., N. N., Mezei Istv., Timbus József, Sulutz Dénes, Érsek Lajo, Lukátsy István, Timbus Albert, Biluska Antal, Gamenczi János, Czirner Lajos, Osztian Géza, N. N., Bornemisza József, Gajzágó Róbert, Magyarosi Dániel, Borza Zsigmon, Wolff Gábor és N. N., 20 krt. Fogadják a nemes adakozók a rendező-bizottság nyilvános köszönetét.

CSARNOK.

Koldus világ.

— Karczolatok. —

I.

Nemcsak a magasabb régióknak, hanem az alacsonyabb osztályoknak, sőt a szó legszorosabb értelmében vett koldusoknak is megvan a maguk kiváló alakjaik. Az Alföld ugynevezett taligáskoldusai oly fölényt gyakorolnak gyalogos társaik fölött, a minővel más kasznál alig találkozunk. Mentse isten, hogy egy gyalogkoldus megmerje kérni taligás kollegája leányának kezét.

Mily sokat tartanak magukról a taligáskoldusok bizonyítja a következő eset:

Volt ugyanis a halasi taligáskoldusnak házasulandó fia, a majsainak pedig eladó leánya kit a legény apja egyetlen fia számára szemelt ki, s csak arra várt, hogy a Peti, a taligának s ezzel összekötött a priori jogoknak egyedüli törvényes örököse, a katonasorozáson keresztül menjen.

Ez azonban igen soká tartott, s időközben a falu első telkes gazdájának egyetlen fia kérte meg a csinos barna lány kezét, ki nem is idegenkedett a deli ifjunak igent mondani. Alig mult el egy pár hét, a Juliska fejkötő alá került, s lett belőle igen csinos parasztemnyecske.

A halasi koma mindezekről mit sem tudott, s alig várta a kecskeméti országos vásárt, hogy komájától, leendő menyé hogylétéről tudakozódjék.

No komám, hogy van a kis Juliska?

Köszönöm kérdését — komám uram — igen jól Olyan jól áll neki a fejkötő, hogy csak no.

Csak nem ment férjhez?

Férjhez ment biz az.

Ugyan ki vette el?

A falu első telkes gazdájának, a Sáska Pálnak egyetlen fia.

Ugyan komám, hová tette az eszt? hogy tudta azt a szép kis teremést egy buta parasztnak odaadni, mikor még taligáskoldus is elvehette volna.

III.

Az ámbiczióknak bizonyos neme a gyalogkoldusoknál is megvan, de természetesen csak ott, hol taligáskoldusok nincsenek; mert valamint szörnű nagy urnak tartja magát a bakancsos ott, hol huzárok nincsenek: ugy a gyalogkoldus is sokkal többet tart magáról ott, hol taligást nem érez.

Búcsu van Csanakon Az emelkedettebb helyen épült plobánia előtt egy koldus ül, s napi keresetét olvassa össze. Mi — anélkül, hogy az illető észrevegye — az ablakból néztük.

No komám, szólítja meg egyik feléje közeledő kollegája, hogy áll a kereset?

Roszul, kegyetlenül roszul.

De hát mégis mennyit szedett össze?

Rongyos kilenczvenhárom krajczárt Hát komám uram? Én meg egy redves bankó forintot, s a mondó vagyok, ha még egy ilyen búcsu is csak ugy fizet, tönkre kell jutnunk.

Lásza komám — szól a 93 kros a keserűség hangján — régente egész más világot értünk, zsirral, vajjal, s pénzzel megrakva mentük a búcsúkról haza, mit gondol, mi ennek az oka?

Az, hogy a régi, jó öreg urak kihaltak.

Nem az bizony, hanem az, hogy a régi időkben nem lett minden ringy-rongy himpelér kódís, mint most, ez az oka, hogy odajutottunk, hogy mai napság már a kódisság se ér fészkes fenét se!...

III.

Városi helyeken, hol a szegénység többé, kevésbé szabályozva van, a privilegiált koldusok „patent“-tal vannak ellátva, jogaik igazolása végett, melynek alapján szinte lenézik a

keresztül vonuló, ugynevezett vándorló legényeket. E jogot az illetők a városi hatóságtól nyerik, s rendszeren a halál fosztja meg őket tőle.

Az egészben egy eltérés történt. Óvári úr ugyanis, mert a többiek így szokták czímezni, beállít a polgármesteri hivatalhoz, s midőn jöttek okáról kérdezik, következőleg felel:

Tekintetes polgármester úr! A koldusságot meguntam, arról ezennel ünnepélyesen lemondok, a patentet visszazármozdítottam.

De hát miért? kérdé polgármester?

Hát elég volt ebből ennyi, tekintetes uram: isten áldja meg!

Másnap egy kérvény érkezik be az iktató hivatalba, mely így hangzik:

„Tekintetes polgármester úr! Minekutánna Óvári úr lemondása folytán egy koldusi állás üresedésbe jött, alulírott legmélyebb alázattal bátorkodom annak enyveséért, s a patent kiszolgáltatásáért esedezni.“

Megkapta e az illető a patentot, vagy sem? nem kérdés, annyi azonban bizonyos, hogy Óvári úr lemondott.

Orel Géza.

Torda-Aranyosvármegye alispánjától.

Sz. 7613—891.

Hirdetmény.

Torda-Aranyosvármegye területén levő törvényhatósági közúton a következő munkálatok hajtandók végre:

- 1.) A torda-topánfalvi közút 47—38 km. szakaszán levő podtságai hid újból építése 3173 frt 20 kr. költséggel.
- 2.) A torda-topánfalvi közút 7—9 km. szakaszán levő vizenyős útrész alapkövezése és feltöltése s egy új átereszt építése 568 frt 7 kr. költséggel.
- 3.) A felvincz—hadrévi közúton 3 drb. átereszt újból építése és 5 drb. átereszt kijavítása 1100 frt 92 kr. költséggel.
- 4.) A magyarfenes-borév-gyertyánosi közút 2—3 km. szakaszán levő újabb építése 538 frt 12 kr. költséggel.

Összesen 5380 frt 31 kr. költséggel.

Ezen munkálatok foganatosításának biztosítása czéljából az 1891. évi augusztus hó 20. d. e. 10 órájára hivatalos helyiségben tartandó zárt ajánlati tárgyalást hirdetek. A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előirt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig hozzám annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni, a szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki műveletek és részletes feltételek a Torda-Aranyosvármegyei m. kir. államépítészeti hivatalnál naponként a rendes hivatalos órákban megtekinthetők. Az ajánlatok az egyes munkálatokra külön-külön is tehetők.

Tordán, 1891. augusztus 6-án.

Az alispán helyett

Rédiger Béla,
főjegyző.

Van szerencsém becses tudomására hozni, hogy a legújabb fogtechnikai eszközeimmel ellátva Torda városában Gát-utca régi (Szaniszló-utca) 6. szám alatt saját házamnál

fogorvosi műtermemben

készítek egyes mint egész

LÉGNYOMATU FOGSOROKAT

kautsuk foglálásban és ezekhez a legjobb amerikai és angol gyártmányú műfogakat.

Továbbá ajánlom magamat minden nemű fogászati műveletekre, u m: egész elromlott fogak és gyökerek a legnagyobb ügyelettel és csekély fájdalommal huzam ki, szuvas fogak arannyal, platinnal, ezüsttel és más jónak bizonyult tömőanyagokkal betömésére, fogak tisztítására (a természetes fehérség visszaadására,) valamint odvas fogak fájdalma „fogbéllob“ azonnali és biztos megszüntetésére, melyek a legnagyobb pontossággal teljesíttetnek.

Készítményeim jósága és tartóságáról, valamint szakavatottságomról felelősséget vállalok és minden igyekezetem oda fog irányulni, hogy becses pártfogását minden tekintetben kiérdemeljem.

Teljes tisztelettel
Kioreán József,
technikai fogművész.

HARMATH JÓZSEF

könyv-, papirkereskedő- és könyvnyomdatulajdonos

TORDÁN.

Van szerencsém a t. cz. helybeli és vidéki vevőim szives figyelmébe ajánlani dúsan berendezett s mai kor igényeinek teljesen megfelelő

Könyv- és Papirkereskedésemet,

a hol is mindennemű papir-, írószert-, iskolai ellék-, tankönyvek és regények stb, a legolcsóbb árak mellett kaphatók.

A midőn dúsan berendezett könyv- és papirkereskedésemet ajánlanám, megkívánom jegyezni, hogy felette nagy raktárt tartok körjegyzők, községi bírók, a közigazgatás, valamint a t. lelkes urak részére szükséges

nyomtatványokból,

melyek kiállítás, csin és olcsóság tekintetében felülmúlnak minden nyomtatványraktárt

Olcsók és szép kiállításuk, miután szakértő nyomdai művezető áll rendelkezésemre, saját könyvnyomdamban.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Üzletem harmadik osztályát képezi az általam POLLÁK T. cégtől átvett ujonnan berendezett, s a kor kívánalmainak teljesen megfelelő — a legmodernebb öntésű betűkkel ellátott

KÖNYVNYOMDA

a hol mindennemű tudományos mű, verses könyvek, iskolai értesítők, évi jelentések, zárszámadások, vámbárczák, meghívók, nász-, gyászjelentések, falragaszok, szóval: egy könyvnyomda keretébe tartozó bármilyen munka, csinos kivitelben, olcsó árak mellett elkészíttetik. Bátor vagyok felemlíteni, hogy könyvnyomdamban szakértő művezetőt alkalmaztam s nyomda-személyzetemet is aránylag megváltoztattam, s ezáltal azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy a felvállalt munkák pontosan és csinnal állíthatnak ki, olcsóság tekintetében pedig versenyeznek minden ilyen vállalattal.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek. Csomagolás díjmentesen!

Könyv- és papirkereskedéssel kapcsolatban egy dúsan berendezett

DISZMUÁRU-ÜZLETET

állítottam fel, melyet sok gonddal s nagy költséggel rendeztem be. Itt mindennemű és olcsóság tekintetében páratlan tárgyak állanak t. vevőim rendelkezésére.

Diszes albumok, szép kivitelű emléktárgyak, gyermekjátékok, óralánczok, zseb-, bankjegy és szivartárczák, TAX-zsebkések, szemüvegek, és számtalan sok szebbnél-szebb pipere-tárgyak.

Dús választék! — Olcsó határozott árak!

Végül van szerencsém becses figyelmükbe ajánlani az „Aranyosvidék“ című hetilapot.

E hetilap 6 hónapi fennállásával bebizonyította, hogy a megye és város érdekeit odaalól szolgálja, s az előfizetők tümeges pártfogása lehetővé tette, hogy e hó 1-étől kezdve egy 8 oldalos

„KÉPES-LAPOT“

mellékeljük az „ARANYOSVIDÉK“-hez, daczára annak, hogy az eddigi 1/4-ét évi előfizetési díj nem változik. Érdekessége emelkedett.

Előfizethetni lehet K. WERESS SÁNDOR szerkesztőnél és HARMATH JÓZSEF könyvnyomdájában.

A t. hirdető-közönség szives figyelmébe ajánlom e lap 4-ik oldalát. Az elvállalt **hirdetések közlése olcsó árban számíttatik.**

— Megjelenik minden vasárnap. —